
121116-18 Bibelmeditationer till Retreaten ”Adam, Eva och ormen” på Solliden. Björn Helgesson

1. Människans natur: Gud och jord

Gud skapade människan till sin avbild, till Guds avbild skapade han henne. Som man och kvinna skapade han dem. Gud välsignade dem och sade till dem: Var fruktsamma och föröka er, uppfyll jorden och lägg den under er.

Då formade Herren Gud människan av jord från marken och blåste in liv genom hennes näsborrar, så att hon blev en levande varelse.

Vad är en människa? Vem är jag? Det är den första frågan vi stannar till vid för att söka fotfäste och livsmod. Alternativa identiteter tävlar om vår uppmärksamhet. Bibelns svar är tvåfaldigt. Vi är av jord och vi bär Gudslighet i oss. Båda identiteterna vill ge oss hopp

Adam är inte ett egennamn. Adama betyder jord. Adam är människa i pluralis. Mänsklighet. Av samma väsen som allt annat levande. Vi hör samman med allt annat levande. Vi tillhör den här jorden. Vi är släkt med allt annat liv. I allt som lever har vi en bundsförvant, en tillhörighet. Jorden är inte vår fiende utan vår vän. Vi säger gärna moder jord.

Så förhäv dig inte, människa. Samma byggstenar finns i oliven, giraffen och människan. Sammanvävda. Jag är av jord. Förenad med allt annat levande. Begränsad som allt levande. Mina gränser är inte fiender som måste övervinnas. Begränsning kan vara befrielse. Jag behöver inte vara det jag inte är. Se, allt var mycket gott. Värt att vårda, värt att spegla sig i.

Jord är jag men också skapad till Guds avbild. Livet är mer än blinda processer. Livet är inte likgiltigt. *”När jag ser din himmel, som dina fingrar format, månen och stjärnorna du fäste där, vad är då en människa att du tänker på henne, en dödlig att du tar dig an honom? Du gjorde honom nästan till en gud, med ära och härlighet krönte du honom.”* Det finns en gemenskap mellan människan och annat liv men också något som överskrider. Jag är jord men också något mer. Vi griper efter skillnaden utan att riktigt få grepp om den. Är det intelligensen, minnet eller kreativiteten? När vi lär känna andra arter mer finner vi att mycket som vi trott var unikt mänskligt också finns hos annat liv. Skillnaderna är ofta gradskillnader. Gudsligheten kan inte riktigt avgränsas.

Något som gör människan till människa är att hon är vänd uppåt mot Gud. Det grekiska ordet för människa, anthropos, kommer av ett verb som betyder ”vänd upp”. Guds ansikte är vänt mot människan. Ansikte mot ansikte. *Herren välsignar dig och beskyddar dig. Herren låter sitt ansikte lysa mot dig och visar dig nåd. Herren vänder sitt ansikte till dig och ger dig sin fred.* 4 Mos. 6:24. Gud vänder sitt ansikte mot oss och vi mot Gud. Vi längtar efter Gud. Blomman vänder sig mot solen. Allt liv vänder sig mot Gud. Vi som lever är vända uppåt, mot Gud, Anthropos. *Jesus sa: Den som har sett mig har sett fadern.* Joh. 14:9. *Jag är vinträdet, säger Jesus.* Han vet vem han själv är. *Ni är grenarna.* Jesus vet vilka vi är. Joh. 5:15. Vi är dom som är i Guds blick. Vi försöker att ta emot den inbjudan.

Stå med rak rygg. Att vara människa är gott nog. Du är skön. Med eller utan rynkor. Stark eller svag. Klok eller dum. Min identitet ligger i tillhörigheten. Av jord, med Guds liv inblåst. Tillhörig jorden och himlen. Förankrad som vinrankan i vinstocken. Här finns tillvarons ankare.

Profeten skaldar: *"Du var full av vishet och fulländat skön. I Eden, Guds trädgård bodde du. Du var höljad i ädelstenar av alla de slag: karneol, topas och kalcedon, krysolit, onyx och jaspis, rubin och smaragd. Av guld var dina smycken och prydnader, gjorda åt dig den dag du blev skapad."* Hes. 28:12.

2. Människans uppdrag: vårda och härska

Gud skapade människan till sin avbild, till Guds avbild skapade han henne. Som man och kvinna skapade han dem. Gud välsignade dem och sade till dem: Var fruktsamma och föröka er, uppfyll jorden och lägg den under er.

Guds hållning till människan – till dig och mig - är bejakande och förtroende, inte kritik och underkännande. Till sin avbild skapade han oss. Som man och kvinna. Olika och likvärdiga. Berättelsen om hur kvinnan skapas av mannens revben handlar inte om över och underordning utan om väsenslikhet. Vi kan möta och förstå varandra trots att vi tycks så olika.

Uppdraget får människan, mannen och kvinnan tillsammans. Vi ges gudslighet, vi ges makt, vi ges ett uppdrag. Människans uppdrag att härska över skapelsen är lätt att missförstå. Vari bestod det? Det ekologiska systemet behöver ingen trädgårdsmästare. Livet på jorden tycks klara sig bättre utan människans inblandning. Det vårdande vi idag kan bidra med handlar mer om att begränsa effekterna av människans destruktiva framfart. Hur var människans underläggande av naturen tänkt innan syndafallet, innan vi gick vilse? Bibelns tidlösa språk griper inte helt enkelt kring våra nutida kunskaper om biologins samspel. Svaret uteblir. På samma sätt som talet om det framtida fredsriket där det står att *"Vargen och lammet betar tillsammans, lejonet äter hö som oxen."* Jes. 65:25. Poesi med innebörd som inte stavas biologi.

Medlet människan får i sitt uppdrag är förmågan att ge namn. *"Varje levande varelse fick det namn som mannen gav det"* Adam upprättar sitt herravälde genom att tala, genom att ge namn, genom att bryta tystnaden. Sedan Gud skapat Adam till sin avbild ger Gud honom genast något av sin speciella skaparkraft. Kraft och makt finns i förmågan att ge namn, att benämna. Språket, och därmed makten att ge namn och härska, existerar före syndafallet. Förmågan är god, inte ond. Gud önskar oss den makten. Sex dagar fick människan att behärska världen och en dag att erkänna Guds herravälde över allt. Fallet handlar om att vi tappar bort den sjunde dagens livsprincip. Först då går makten vilse.

Gud bejakar vår förmåga, vår kreativitet. Mänskligt skapande och rådande är inte mot Guds vilja. Din kraft är Guds gåva. Att ge sanna namn är vårt uppdrag, att ge falska namn är frukten av syndafallet.

"Skapelsen väntar otåligt på att Guds söner skall uppenbaras. Allt skapat har lags under tomhetens välde, inte av egen vilja utan på grund av honom som vållade, men med hopp om att också skapelsen skall befrias från sitt slaveri under förgängelsen och nå den frihet som Guds barn får när de förhärligas." Rom. 8:19

Låt oss inte förlora modet. Vi har anledning att vara hoppfulla. Vilse har mänskligheten gått och själva kan vi också ofta känna oss vilsna. Men vi är inte utlämnade åt oss själva. I hoppet är vi räddade lär oss bibelns ord. Låt oss hoppas uthålligt manar oss Paulus.

Du och jag har fortfarande makten att ge namn i vår hand. Låt oss ge varandra sanna namn. Här finns så mycket kraft och upprättelse. Dit sanna namn är Älskad, önskad och igenkänd. I vår vilshenhet vet vi inte hur våra ord bör vara men Anden vädjar för oss utan ord.

3. Livets träd och kunskapens träd

Herren Gud lät alla slags träd växa upp ur marken, sådana som var ljuvliga att se på och goda att äta av. Mitt i trädgården stod livets träd och trädet som ger kunskap om gott och ont. Herren Gud gav detta bud: Du går äta av alla träd i trädgården utom av trädet som ger kunskap om gott och ont. Den dag du äter av det trädet skall du dö.

Många av oss har varma känslor för träd. Ljuvliga att se på och goda att äta av. De är långlivade, förankrade med rötter ner i jorden. Stolta. Stadiga och samtidigt följsamma. En del träd är personligheter. Många av oss har famnat ett träd och känt sig trygg.

I den första trädgården fanns bland alla träd två som var speciella. Livets träd och trädet som ger speciell kunskap. Livets träd är lättast att närma sig. Det står i mitten. Jag sträcker fram min hand och låter fingrarna glida över den skrovliga barken. Runt detta träd fanns inga förbud. De första människorna åt fritt och livet var gränslöst. En gång fanns inte allt som döden står för. Om det verkligen varit en historisk tid lämnar jag därhän. Liv utan död får tanken att svindla. När människan fördrivs från lustgården sätts väktare ut och vi skiljs från livets träd. Sagnaden finns kvar i oss. Trädets smak tycks följa oss genom seklen. Bildspråket dröjer kvar i bibelns poesi. I ordspråksboken finns flera hänvisningar: *"Utdragen väntan gör hjärtat sjukt, uppfylld önskan är ett livets träd"* (13:12), *"Den rättfärdiges verk blir ett livets träd"* (11:30), *"Läkande ord är ett livets träd men svekfulla knäcker lusten att leva"* (15:4). Här finns också kopplingar mellan livets träd och den personifierade visheten.

I NT och den unga kyrkans tänkande blommar hänvisningarna till livets träd. I uppenbarelseboken finns brev till sju församlingar. Församlingen i Efesos uppmanas att vara uthålliga och *"Åt den som segrar skall jag ge att äta av livets träd, som står i Guds paradiset"* Upp. 2:7.

"Jag är den sanna vinstocken och min fader är vinodlaren. Ni är grenarna. Om någon är kvar i mig och jag i honom bär han rik frukt: utan mig kan ni ingenting göra" (Joh. 15). Livets träd i skapelsens gryning länkas samman med trädet Jesus. Han som är liv. Han som dog på korsträdet. Kristen tradition spekulerar kring att det är samma trädstam och samma plats. Tillvarons centrum. Navet där himmel och jord möts. När Jesus säger att vi ingenting kan göra utan honom är det inte ett underkännande av våra allmänna förmågor. Inte heller betyder det att vi blir allmänt duktigare för att vi är nära Jesus. Vinstocken Jesus är livets träd, själva livet. Hos Jesus finns det fullödiga livet, det vi kallar evigt. Att äta det trädets frukt ger evigt liv. Jesus säger: *"Jag är det levande brödet som har kommit ner från himlen. Den som äter av det brödet skall leva i evighet."* (Joh. 6:51) Vi tänker på mässans bröd och vin som dukas för oss. Men vilken frukt är det som kan växa på vinstockens grenar, i våra liv? Jesu svar växer som långsam insikt.

Det andra trädet var förbjudet. Kunskapens träd. Inte vilken kunskap som helst. Kunskapen om gott och ont. Många spekulerar kring varför trädet var förbjudet. Guds bilden avgör hur vi tänker. Någon ser en missunnsam Gud som vill begränsa människans potential. Kanske som ett steg i evolutionen. Andra tänker sig trädet som ett cyniskt prov av människans lydighet. En tredje menar att Guds plan redan från början var att människan skulle äta av trädet. Det skulle också kunna vara så att Gud vill skydda det goda livet. Trädet blir i vilket fall som helst en rik symbol. Vi ser här människans uppror och olydnad mot Gud, men också all kunskaps kluvenhet: allt gott vi människor skapar har en skuggsida. Utveckling ger miljöförstöring. Vi är oförmögna att kasta av oss skuggsidan av all vår kunskap.

Någon form av död gör entré när människan bryter mot förbudet. Vi får någon form av frihet men upptäcker att den är ett fängelse. Det som gjorts kan inte göras o gjort. Men Gud öppnar nya dörrar. Gud vill välsigna vår frihet och vi inbjuds till en lydighet som bottnar i fri vilja.

Hesekiel profeterar om en hoppfull framtid: *”Trädens blad skall inte vissna och deras frukt skall aldrig ta slut. Deras frukt skall ge föda och deras blad läkedom.”* Hes. 47:12. En kunskap utan destruktiv skugga.

Våra liv spänner mellan de båda träden. Här finns vänskap och uppror. Här finns frihet och trädedom. Förankrade får vi vara vid vinstocken.

4. Man och kvinna

Gud skapade människan till sin avbild, till Guds avbild skapade han henne. Som man och kvinna skapade han dem. Gud välsignade dem och sade till dem: Var fruktsamma och föröka er, uppfyll jorden och lägg den under er.

Herren Gud sade: Det är inte bra att mannen är ensam. Jag skall ge honom någon som kan vara honom till hjälp. Av revbenet som han hade tagit från mannen byggde Herren Gud en kvinna och förde fram henne till mannen.

Också dessa ord vill ge oss hopp och tröst i vårt liv som Jesu vänner. Inga ord i bibeln kan vi läsa utan att på köpet får med oss vår tids och andra tiders tolkningar. Vi läser lätt in patriarkala mönster och sanktioner av maktstrukturer. Bibelns ord står inte ensamma och tolkningshistorien är en del av verkligheten. Men det som väcker vår irritation är inte det primära budskapet till oss. Jesus kallar oss vänner och vi behöver titta närmare för att se vänskapens budskap bland alla genusfrågor.

Gud skapar Eva för att vara en hjälp till Adam, och det hebreiska ord som används är *”ezer”* vilket snarare betyder hjälpare. Det är inte ett ord som beskriver en undersåtes relation till sin herre. Snarare är det ett ord som ofta används för att beskriva Guds relation till människan. Gud är vår hjälpare står det med samma ord på andra ställen i bibeln. Så visserligen skapar Gud Eva för att vara en hjälpare till Adam, men med detta följer inte automatiskt någon given makt hierarki. Det är först när Adam och Eva tvingas lämna trädgården som Gud konstaterar inför Eva att *”din man skall du åtrå, och han skall råda över dig”*. Kvinnans underordning är en konsekvens av syndafallet, inte ett påbud.

”Man är mans gamman” står det i Havamal. Människan är människans glädje. Människan är också människans hjälp. Ömsesidighet. Så är vi kallade att ömsesidigt vara varandras hjälpare. Mitt uppdrag är att hjälpa dig och ditt uppdrag är att hjälpa mig. Så självklart att det kan tyckas banalt, men vägen dit är

nog så lång. I varje stund inbjuds jag att erövra den livshållningen. Vår kallelse som kristna är att inte så mycket försvara våra egna intressen som den andres. *"Hjälp mig Gud"*, får vi be med Franciskus, *"att inte så mycket sträva efter att bli älskade som att älska"*. Som Jesu barn är vi redan oändligt älskade och inbjuds att släppa oss själva med blicken. Vi finns ju i Jesu blick.

Av ett revben från mannen skapas kvinnan. Så läser vi i vår översättning. Ordet *"tzela"* översätts med revben. Detta är inte ett helt självklart val. När ordet används på andra ställen i bibeln översätts det oftare med ordet *"sida"*. Textena sidan av tabernaklet (2 Mos. 26:20). När jag läser detta i ljuset av vad Adam och Eva betyder fördjupas vår förståelse. Adam betyder människa och Eva betyder liv. En sida av människan tas ut och formar Eva. Tanken svindlar när vi minns att under fosterstadiet bär gossfostret början av en livmoder som sedan tillbakabildas. Bibelordet vill betona hur vi kompletterar varandra snarare än att någon är underordnad den andre. Tillsammans blir mer än ensam. Vi har alltid anledning att lyssna och ge utrymme åt varandra. I familjen, i samhället, i församlingen. Vilken tröst finns det inte i att jag själv inte behöver vara allt. Vilken stolthet finns inte i att vi alla skapats till Guds avbild!

5. Ormen och fallet

Ormen var listigast av alla vilda djur som Herren Gud hade gjort. Den frågade kvinnan; Har Gud verkligen sagt att ni inte får äta av något träd i trädgården? Kvinnan svarade: Vi får äta frukt från träden, men om frukten från trädet mitt i trädgården har Gud sagt: ät den inte och rör den inte! Om ni gör det kommer ni att dö. Ormen sade: Ni kommer visst inte att dö. Men Gud vet att den dag ni äter av frukten öppnas era ögon, och ni blir som gudar med kunskap om gott och ont. Kvinnan såg att trädet var gott att äta av: det var en fröjd för ögat och ett härligt träd, eftersom det skänkte vishet. Och hon tog av frukten och åt. Hon gav också till sin man, som var med henne, och han åt. Då öppnades deras ögon, och de såg att de var nakna.

Ormen dyker upp. Också den är skapad av Gud. Kanske har Eva mött ormen förr. *Spädbarnet leker vid ormens håla, ett barn sticker handen i kobrans bo*, profeterar Jesaja. Jes. 11:8. Ett av djuren, men speciellt. Listig. Lögnare. Dold finns han i GT, dold i Israels fiender, i en jurist, anklagaren, i en orm. I NT visar han mer av sitt ansikte *"Den store draken, ormen från urtiden, han som kallas djävul och satan, han som förför hela världen"*.

Nu ligger han där framför Evas fötter. Inte hotfull utan alldaglig, småpratande. Hur mycket lättare hade det inte varit om verkligheten var svart och vit. Men nej, Lögnen är invävd i sanningen. Bit för bit förleds vi. När man jämför ordalydelserna i deras samtal ord för ord ser man hur ormen och Eva tillsammans tar bort, lägger till och ändrar i det som Gud hade sagt. Små ord som gör stor skillnad. Jesus sa om ormen: *"När han ljuger talar han med egna ord, ty han är en lögnare och lögnens fader"*. Joh. 8:44.

Den generösa Herren Gud som ger livsrum och vänskap förvandlas i ett kort samtal och blir distanserad och snål. Han är inte längre den jag anförtror mig åt. Den jag älskar och som älskar mig. Varningen till mitt skydd blir till fiendskap. Några få ord och fröet är sått. Ormen rullar ihop sig och avvaktar. Det ena ger det andra.

Orden från Salomos vishet ljuder genom tiden: *"Gud skapade människan till odödlighet och gjorde henne till en bild av sitt eget väsen, men genom djävulens avund kom döden in i världen, och de som är hans egendom får erfara den."* Salomos vishet 2:23ff.

Inte ska ni dö, sa ormen. Han ljög. Ni blir som gudar, sa ormen och ljög igen. Människan blev stående med något i sina händer hon inte kunde bära. Hon blir sig själv utan Gud. Utan Guds rättfärdighet. Ett saligt beroende byts mot ett gudsligt oberoende som vi inte orkar med.

I berättelsen finns tröst till oss. Alla har vi blivit lurade. Vi kan se den generositet som var ursprunglig. Skapade till likhet, skapade till att kunna hantera makten, skapade till ett generöst livsutrymme och ett skyddande förbud. En Gud som bär omsorg om människan och unnar henne mycket gott. Fortfarande står den Guden och håller sin varma hand runt mina axlar. Han bjuder mig en ny rättfärdighet.

6. Sökt och straffad

De hörde Herren Gud vandra i trädgården i den svala kvällsvinden. Då gömde sig mannen och kvinnan bland träden för Herren Gud. Men Herren Gud ropade på mannen: Var är du? Han svarade: Jag hörde dig komma i trädgården och blev rädd, eftersom jag är naken, och så gömde jag mig.

Så blir det kväll. Mannen och kvinnan sitter en bit ifrån varandra. Någonting har hänt med dem. De skäms för varandra. Sneglar blygt. Isolerade. De vågar inte längre vara sig själva, öppna, glada, lekfulla. De har något att dölja och de döljer sig med löv. Låtsasleken börjar. Man klär ut sig. Människan, rädd för människan.

Gud kommer gående. Så nära är han, så alldaglig och vänskaplig. Naivistiskt vandrande runt mitt ibland oss. Raka motsatsen till den snåla gud ormen fått Eva att tro på. Adam och Eva gömmer sig: människan, rädd för Gud.

Det finns en judisk berättelse jag gärna återberättar. Den handlar om en rabbin som vandrar ute i skogen. På långt håll får han höra ett barn gråta. Rabbinen följer ljudet och hittar under en tät gran ett rödgråtet spädbarn. Det är Gud som hulkande utbrister. *"Jag lekte kurrägömma med människan, men hon ville inte leta."*

Så vilse går människan när hon gömmer sig för Gud att hon glömmer bort var hon ska leta, att hon ska leta. Hon tror att den djupa ensamheten är det naturliga.

Vari består vår nakenhet? Vad var det som hände när ögonen öppnades? Innan blygdes man inte. Det var som om människan då bar kläder av ett annat slag. En självklarhet i sig själva som Guds barn. Ett liv då intet behövde döljas. Kan det vara det som är rättfärdighet? Sinnets friska kläder.

Men nu gömmer hon sig, skyler sig och skäms. Val får konsekvenser. Vi kallar det straff. Det är ormens gudsbild som han inplanterat i oss. Men omsorgen följer människan också ut ur lustgården.

Tänk att Gud fortsätter att söka! Jesusbarnen sitter inte kvar gråtande under ett träd utan har stigit ner i vår verklighet. Aktivt söks varje människa. Hur hoppfullt är det inte för oss som känner oss vilsna: Gud söker. Han kommer gående i den stilla kvällen och ropar: Var är du? *"Ty så älskade Gud världen att han sände sin ende son, för att var och en som tror på honom inte ska gå under utan ha evigt liv"* Joh. 3:16.

Adam tycker synd om sig själv men han har en lång väg till att medge att det är synd i honom snarare än synd om honom. Så är det också för oss som lever nu. En knuten självtillräcklighet har ersatt den goda

stoltheten. Frågorna som följer är smärtsamma. De drar fram en sanning Adam inte vill höra. Men Gud ger inte upp förrän orden är utsagda. Självisikten är första steget mot omvändelse. Ett återerövrande av ärligheten. Gud ger inte heller upp när det gäller dig och mig. Sanningen ska göra er fria, lär oss bibeln. Särskilt i de tider som vi upplever livet som orättvist pågår Guds kärleksfulla inre samtal med oss. Han vill locka oss från självömkan till överlåtelse. Då som nu. Var är du, ljuder hans varma, intresserade röst in i mitt liv.

7. Jesus och ormen

Då sade Herren Gud till kvinnan: vad är det du har gjort? Hon svarade: Ormen lurade mig, och jag åt. Då sade Herren Gud till ormen: Du som gjort detta, förbannad skall du vara, utstött från boskapen och de vilda djuren. På din buk skall du kräla och jord skall du äta så länge du lever. Jag skall väcka fiendskap mellan dig och kvinnan, mellan din avkomma och hennes: de skall trampa på ditt huvud och du skall hugga dem i hälen.

Samtalet mellan Gud och människa går mot sitt slut. Adam skyller på Eva som skyller på ormen. Det finns alltid skäl till de val vi gör. Men det finns också ansvar. Adam vill inte bejaka sitt ansvar. Men varje gång jag erkänner min skugga återskapas balansen mellan människa och Gud.

Med ormen samtalar inte Gud. Han avkunnar dom. Huvudet ska krossas. Bilden av Jesus börjar träda fram. Redan i skapelsens ögonblick är Jesus med: *"Han är den osynlige Gudens avbild, den förstfödde i hela skapelsen, ty i honom skapades allt i himlen och på jorden, synligt och osynligt, troner och herravälden, härskare och makter; allt är skapat genom honom och till honom. Han finns före allting, och allting hålls samman i honom."* (Kol.1:15ff).

Människan har blivit såsom en av oss, säger Gud i Treenighetens samtal. Vi har intagit den tron som bara tillkommer Gud. Så väljer Gud att bli en av oss för att bryta sönder låset av järn. Jesus Kristus blir den andre Adam. När dödens portar bryts upp krossas ormens huvud. Vårt främlingskap byts mot möjligheten till vänskap: *"Vänner kallar jag er"*, säger Jesus till sina lärjungar.

"Genom en enda människa kom synden in i världen, och genom synden döden, och så nådde döden alla människor genom att alla syndade. Om alla dog genom en endas överträdelse, så har nu alla fått del av Guds överflödande nåd, nådegåvan som bestod i en enda människa, Jesus Kristus." (Rom. 5:12ff)

En generös Gudkommer oss till mötes. Därför säger vi när mässan firas: *"Denna kalk är det nya förbundet som blir utgjutet för många, till syndernas förlåtelse"*. Till många fler än jag kanske har plats för i mitt hjärta, tänker jag. Så generöst att även jag bjuds kalken och nåden.

När Israels folk vandrade genom öknen blev de bitna av ormar. Gud manar Mose att göra en kopparorm och hissa upp den på en lång pinne. Den som tittar på kopparormen förblir vid liv trots att han blivit biten. Så följer det uppror vi ärvt från Adam med Jesus upp på korsets stam. Han dör min död och din död. Gud fullbordar det vi är oförmögna att göra.

Och jag hörde en stark röst i himlen säga: Nu finns frälsningen och kraften och riket hos vår Gud och makten hos hans smorde. Ty våra bröders anklagare har störtats ner, han som anklagade dem inför vår Gud både dag och natt. Upp. 1210ff

Evas vänskap med ormen blir till fiendskap. Motkraften demaskeras. Vi befrias och får gå in i den goda kampen för varje människas värde och värdighet. Upprättade som fullvärdiga medarbetare med Gud själv, inneslutna i Treenighetens gemenskap med all vår skaparförmåga.

Svensk Psalm: 495:3